

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22438/2024
08.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Татјане Ђурица, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца ДДОР Нови Сад АД Нови Сад, чији је пуномоћник Тамара Травица, адвокат у ..., против туженог АА из села ..., Општина чији је пуномоћник Мирослав Биљанић, адвокат у ..., ради измене одлуке о исплати месечне ренте, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1141/24 од 16.05.2024. године, у седници већа одржаној 08.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1141/24 од 16.05.2024. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1141/24 од 16.05.2024. године у делу којим је потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П 6583/2023 од 30.11.2023. године, и пресуда Основног суда у Новом Саду П 6583/2023 од 30.11.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца ДДОР Нови Сад АДО Нови Сад да суд утврди да престаје обавеза тужиоца да исплаћује месечну ренту туженом АА из ..., утврђену и опредељену пресудом Основног суда у Новом Саду П 55374/2010 од 15.05.2012. године и П 3932/2016 од 13.12.2016. године, која је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1029/2017 од 11.05.2017. године, почев од 10.08.2023. године као дана подношења тужбе па убудуће и одбија се захтев тужиоца да се тужени обавезе да тужиоцу накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац ДДОР Нови Сад АД Нови Сад да туженом АА из села ..., Општина ..., накнади трошкове целог поступка у износу од 69.750,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Образложење

Основни суд у Новом Саду је донео пресуду П 6583/2023 дана 30.11.2023. године којом је одредио да престаје обавеза тужиоца да исплаћује месечну ренту туженом, утврђену и опредељену пресудом Основног суда у Новом Саду П 55374/2010 од 15.05.2012. године и П 3932/2016 од 13.12.2016. године, а која је преиначена

пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1029/2017 од 11.05.2017. године, почев од 10.08.2023. године као дана подношења тужбе па убудуће и обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 26.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности ове пресуде до исплате.

Решењем Основног суда у Новом Саду П 6583/2023 од 07.02.2024. године жалба тужиоца је сматрана предлогом за доношење допунске одлуке о трошковима парничног поступка и одбијен је захтев тужиоца да суд обавезе туженог да поред парничних трошкова досуђених пресудом П 6583/2023 од 30.11.2023. године у износу од 26.300,00 динара обавезе туженог на исплату трошкова на име израде налаза и мишљења вештака Жељка Јарчевића у износу од 24.000,00 динара.

Апелациони суд у Новом Саду је донео пресуду Гж 1141/24 дана 16.05.2024. године, којом је одбио жалбу туженог и жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Новом Саду П 6583/2023 од 30.11.2023. године и решење истог суда П 6583/2023 од 07.02.2024. године, те одбио захтеве тужиоца и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, позивом на одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, због потребе да се размотре правна питања од општег интереса односно у интересу равноправности грађана и ради уједначавања судске праксе, којом пресуду побија у делу којим је одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао испитао разлоге за изузетну дозвољеност ревизије по одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) и решио да дозволи одлучивање о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, те је одлучио као у првом ставу изреке.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду донету у другом степену у делу који се побија ревизијом туженог по одредби члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана, јер је одлука о тужбеном захтеву донета погрешном применом материјалног права.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према одредбама члана 404. став 1. Закона парничном поступку, посебном ревизијом не може се побијати правноснажна пресуда донета у другом степену са разлога битних повреда одредаба парничног поступка. Стога нису од значаја наводи ревизије којом тужени побија правноснажну пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда на основу ког је донета правноснажна пресуда која се побија ревизијом, тужени је у саобраћајној незгоди која се догодила 08.08.2006. године задобио повреде услед којих је наступило умањење радне способности туженог за очекиване послове инжењера животне средине

у мери од 77,77%, односно његова преостала радна способност за те послове је 22,22%, после обављене рехабилитације 09.06.2007. године па надаље. Пресудом Основног суда у Новом Саду П 55374/2010 од 15.05.2012. године обавезан је тужилац да овде туженом на име накнаде материјалне штете исплаћује одређене новчане износе на име губитка 77,77% зараде од основног занимања за период од 01.09.2010. до 31.12.2011. године и на име месечне ренте поводом изгубљене зараде од основног занимања која се исплаћује сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец почев од 01.01.2012. године па убудуће све док се не стекну законски услови за измену те одлуке, на име заостале туђе неге и помоћи од 23,43% за период од 06.09.2007. године до 31.08.2010. године у одређеним новчаним износима, затим на име будуће туђе неге и помоћи од 23,43% која се исплаћује сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец почев од 01.01.2012. године па убудуће и све док се не стекну законски услови за измену те одлуке, затим на име губитка заостале имовинске користи од допунског рада на породичном имању и на име губитка будуће имовинске користи од допунског рада на породичном имању износе који се исплаћује сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец почев од 01.01.2012. године па убудуће и све док се не стекну законски услови за измену те одлуке, као и обрачунате законске затезне камате на досуђене новчане износе. Пресудом Општинског суда у Новом Саду П 7611/2008 од 14.04.2009. године је овде тужилац обавезан да овде туженом накнади нематеријалну штету у одређеним новчаним износима за сваки од видова претрпљене нематеријалне штете. Пресудом Основног суда у Новом Саду П 53932/2016 од 13.12.2016. године која је преиначена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1029/17 од 11.05.2017. године, измењена је пресуда Основног суда у Новом Саду П 55374/2010 од 15.05.2012. године, тако што је обавезан овде тужилац да овде туженом на име накнаде изгубљене зараде од очекиваног занимања исплати одређене новчане износе са законском затезном каматом, затим да овде туженом исплаћује на име туђе неге и помоћи од 22,43% одређене износе сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец почев од 01.07.2015. године па убудуће и све док се не стекну законски услови за измену те одлуке, те на име имовинске користи од допунског рада на породичном имању одређени износ сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец почев од 01.07.2015. године па убудуће и све док се не стекну законски услови за измену те одлуке. Тужени се 19.06.2017. године обратио тужиоцу са захтевом за повећање ренте, о чему је тужилац 23.06.2017. године донео решење да туженом припада право на повећање ренте почев од 01.07.2017. године и право на разлику месечног износа ренте за период од 01.07.2015. до 30.06.2017. године са припадајућом законском затезном каматом до коначне исплате. Сума осигурања на дан саобраћајне незгоде 08.08.2006. године износила је 6.474.420,00 динара што је противвредност износа од 100.000 америчких долара. До 28.02.2021. године тужилац је исплатио туженом износ од 10.624.699,78 динара, што дисконтовано на дан штетног догађаја 08.08.2006. године износи 5.954.048,95 динара, или 91,95% лимита од 6.474.420,00 динара. Неискоришћени износ лимита на дан незгоде је 520.371,05 динара, а до 31.12.2022. године тужилац је плаћањима извршио обавезе према туженом у мери у којој је наведени износ лимита осигурања искоришћен у целости.

Позивом на одредбе члана 154. став 2, члана 155, члана 178. став 1, члана 186, члана 195. став 1, члана 897. и члана 941. став 1. Закона о облигационим односима првостепени суд је утврдио да престаје обавеза тужиоца да туженом исплаћује месечну ренту почев од 10.08.2023. године, као дана подношења тужбе па убудуће, коју одлуку другостепени суд прихвата за правилну, применом одредбе члана 941. став 1. Закона о облигационим односима, са разлога што према утврђеним чињеницама произилази да

је износ суме осигурања од 6.474.420,00 динара, који је важио на дан штетног догађаја 08.08.2006. године, искоришћен у целости, што резултира правом тужиоца да у овој парници испитује исцрпљеност суме осигурања досадашњим исплатама по овом штетном догађају.

Одредбом члана 941. став 1. Закона о облигационим односима у случају осигурања од одговорности оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе.

Обавеза овде тужиоца, као осигуравача, према туженом као оштећеном лицу, утврђена је правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П 55374/2010 од 15.05.2012. године и пресудом Основног суда у Новом Саду П 3932/16 од 13.12.2016. године, преиначеном пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1029/17 од 11.05.2017. године, између осталог и на име будуће новчане ренте у утврђеним месечним износима које овде тужилац треба да исплаћује сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец почев од 01.01.2012. године па убудуће и све док се не стекну законски услови за измену те одлуке, а тако одређени износи на име месечне новчане ренте измењени су решењем овде тужиоца од 23.06.2017. године почев од 01.07.2017. године.

Према тако утврђеним чињеницама и стању у списима предмета не произилази да су овако утврђено право овде туженог и обавеза тужиоца условљени накнадним исцрпљивањем законског лимита осигурања.

О праву туженог одлучено је правноснажном судском пресудом применом одредаба Закона о облигационим односима, члана 195, према којима, ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду, или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништете или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету, и члана 941. став 1, према којој у случају осигурања од одговорности оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе.

Према одредбама Закона о осигурању имовине и лица („Службени лист СРЈ“ бр. 30/96...55/99), које су важиле у време настанка штете, по одредбама члана 245. Закона о осигурању („Сл. гласник РС“ бр. 55/2004 и 70/2004), обавеза организације за осигурање на накнаду штете по основу обавезног осигурања утврђује се у динарској противвредности износа САД долара по курсу на дан утврђивања обавезе и износа одштете (члан 77.). Дејство уговора о обавезном осигурању је такво да је власник, односно корисник моторног и прикључног возила дужан да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету коју употребом моторног возила причини трећим лицима, између осталог услед повреде тела и нарушавања здравља (члан 83), а најнижи осигурани износи на који се мора уговорити осигурање од аутоодговорности су прописани у САД доларима, у динарској противвредности по курсу на дан закључења уговора о осигурању (члан 86. став 1.). Наведено значи да је правноснажном пресудом утврђена обавеза и износ одште према вредностима на које је осигурање од аутоодговорности уговорено, сагласно наведеним одредбама закона, и висина обавезе

се може изменити само са разлога из одредбе члана 196. Закона о облигационим односима.

Право туженог на ренту, признато судском одлуком је стечено право које може бити укинато само из разлога прописаних у члану 196. Закона о облигационим односима. Чланом 196. Закона о облигационим односима прописано је да суд може на захтев оштећеника за убудуће повећати ренту, а може је на захтев штетника смањити или укинути, ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке. Са штетником се изједначава лице које је обавезано да плаћа ренту, што је овде тужилац.

За укидање ренте захтева се да су знатније промењене околности у односу на оне које су постојале у време доношења раније пресуде о досуди ренте и које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке. То су релевантне околности везане за оштећено лице као повериоца, на основу којих се поставља питање измене одлуке о досуђеној ренти. Сума осигурања важећа на дан штетног догађаја којом је ограничена обавеза друштва за осигурање и њена исцрпљеност исплатама на име ренте не спадају у такве околности, јер је суд о њима водио рачуна приликом доношења одлуке којом је утврдио право на ренту.

Стога се ревизијом туженог основано указује да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Имајући у виду да из разлога који су овде наведени, тужилац није доказао да је за укидање ренте туженом наступио услов прописан чланом 196. Закона о облигационим односима, преиначене су другостепена и првостепена пресуда и одбијен је тужбени захтев, на основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима целог поступка донета је применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, тако што је према одређеном захтеву туженог, обавезан тужилац да туженом накнади трошкове за састав одговора на тужбу 9.000,00 динара, за судске таксе за одговор на тужбу 950,00 динара, за заступање на једном рочишту 13.500,00 динара, за састав жалбе 18.000,00 динара, за таксу за жалбу 1.900,00 динара и за одлуку по жалби 1.900,00 динара, за састав ревизије 18.000,00 динара, за судску таксу за ревизију 3.800,00 динара и за таксу за одлуку по ревизији 5.700,00 динара, укупно 69.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, применом одредаба члана 153. ЗПП, Закона о судским таксама, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и члана 277. став 1. ЗОО.

**Председник већа-судија
Татјана Миљуш, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**